

Eğer Güç Birliği diyorsak ve bu ülkenin kalkınması bizim ortak hedefimizse, bunun içinde mühendislik eğitimi birinci planda ele alınması gereken önemli bir husustur.

Katılımınız için, dinlediğiniz için teşekkür ederim.

PANEL YÖNETİCİSİ

Berrin hocamıza çok teşekkürler.

Aslında Kore'ye kadar gitmesine gerek yoktu. 1960 öncesi, hatta 1950 öncesi Türkiye'deki eğitim modelini incelemiş olsaydık, mühendislik eğitiminde de sanat enstitüleri, liseler, teknik okulları, teknikerler ve mühendislik fakülteleri, mühendisler ve yurtdışında eğitmenlerin yetiştirilmesi; yaşanmıştı bunlar. Herhalde beğenmedik, Türkiye'nin sanayileşmesini yetersiz gördük ki, değiştirdik, şu an daha değişik bir model uyguluyoruz.

Bir şey daha söylemek istiyorum.

Ben son zamanlarda şuna takılmaya başladım: Mühendislik bir meslek mi? Mühendisliğin meslek olanları var, olmayanları var. Çünkü mühendis, bir örgüte, meslek odasına tabi olmalı, yanlış yaptığı zaman da o mühendisin cezası verilmeli. Kurallara uymadığı takdirde oda böyle bir şey yapmalı. Odaya üye olmuyor ki, yaptırım yapılsın. Yani öncelikle bunu sağlamamız gerektiğini düşünüyorum.

Mühendislik eğitimin bir biçimde şekillendirilmesi gerekiyor. Çok sayıda bölüm var. Bunların değerlendirilmesi konusunda da MÜDEK adı altında birtakım çalışmalar var. Anadolu Üniversitesinden Tuncay hocamız bu konuda bizi aydınlatacak.

Buyurun hocam.

Prof. Dr. TUNCAY DÖĞEROĞLU

(Anadolu Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Dekanı)

Teşekkür ederim hocam.

Öncelikle, bu toplantının düzenlenmesinden dolayı Makina Mühendisleri Odası Eskişehir Şubesi Yönetimi'ne teşekkür etmek istiyorum. Bu toplantıya ev sahipliği yaptığı için de Osmangazi Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Endüstri Mühendisliği Bölümü'ne de ayrıca teşekkürlerimi sunuyorum.

Sayın Başkan, konuşmasına başlarken, çok güzel bir vefa örneğini de dile getirdi. Bu toplantı salonuna Suat Mirza Hocanın isminin verilmesi gerçekten kadirşinaslığın, vefa duygusunun hakikaten çok güzel bir yansıması diyorum. Bunu düşünenleri, bunu hayata geçirenleri de özellikle kutlamak istiyorum ve hocamızı da saygıyla ve rahmetle anmak istiyorum.

Aslında bir sunum hazırlamıştım, ama vazgeçtim; sadece ara ara bazı şeyleri göstereceğim, bazı kısımları. Belki böyle daha etkili olabilir, Berrin hocanın vurgulayamadığı kısımlara da değinmiş olurum diye düşünüyorum.

“Mühendis, yaratıcıdır” diye tanımlandı ama , yaratıcılık sanki çok kötü bir şeymiş gibi, bir hastalık ibaresi olarak da görülüyor.

Öncelikle genel bir resim çizerek başlamak istiyorum. Son 10 yıldır birkaç farklı şapka ile mühendislik eğitimiyle ilgili çalışmaların içinde yer alıyorum. Küresel Mühendislik Dekanları Konseyinde ve Avrupa Mühendislik Eğitimi Derneğinde Yönetim Kurulu Üyeliğim var. Mühendislik Dekanları Konseyinin Türkiye’de son birkaç yıldır başkanlığını yürütüyorum. 6 yıl dekan yardımcılığı yaptım, eğitim-öğretim süreciyle ilgili tüm çalışmalarını yürütme konusunda hasbelkader görevlerim oldu. Son 4.5 yıldır da dekanlık görevini yürütüyorum.

Burada akreditasyon sürecimizle ilgili pek çok deneyimimiz oldu. Akreditasyon sürecini biz de yaşadık bugüne kadar. Ama getirileri nedir, bize ne gibi katkılar sağlar; belki o açıdan bakmak lazım. Berrin hoca çok iyi özetledi ama; Dünyada durum nedir?, Avrupa’da durum nedir? Ülkemizde durum nedir? sorularına da cevap aramamızda yarar var.

Aslında herkes bir arayış içerisinde, yani bu işi daha iyi yapmanın arayışı içerisinde. Gidişatı, sizin yaptığınız işleri, her alanda olduğu gibi, yükseköğretim alanında da şekillendiren, etrafını çizen, size yol gösteren birtakım mevzuatlar var ve bunları yürütme konusunda da bazı kurum-kuruluşlar yetkilendirilmiş durumda ve burada hayatı kolaylaştırmak için, daha iyiye götürmek için bir şeyler yapıyoruz. Birtakım sivil toplum kuruluşları da öyle. Bunlar neler? Meslek odaları var, Dekanlar Konseyi gibi birtakım yapılanmalar var. Bunlar ortak akıl üreterek, birtakım şeyleri biraz daha iyi yürütmek, yönetmek adına neler yapabilirizi sorgulamaya çalışıyorlar.

Bunu anlayabilmek için, belki bu sektörde, yani mühendislik eğitimi kapsamında mevcut durumumuz ne, geçmişte neydi, şu anda ne durumdayız ve gelecekte bizi neler bekliyor, belki bunu anlamak lazım. Bunu anlayabilmek için de nesiller arasında birta-

kim geçişler var; X kuşağı diyoruz, Y kuşağı diyoruz, Z kuşağı diyoruz vesaire. Tabii, bu kuşağın beklentileri, içinde olduğu koşullar, teknolojik seviyemiz, ülkenin ve dünyanın teknolojik seviyesi, itici bir güç rolü üstleniyor burada. Dolayısıyla, teknoloji ilerledikçe ortaya çıkan imkanlar, çocukların, gençlerin daha farklı bir ortamda büyümesini ve ihtiyaçların, beklentilerin de buna göre şekillenmesini sağlıyor.

X kuşağı; o dönemlerde bilgisayar kullanımı henüz daha yeni yeni geliyordu, belki Türkiye'de isminden pek söz edilmeyen bir durumdu. Ardından bilgisayarlar gelişti. O dönemdeki çocuklar belki kulaklıkla bir müzik dinliyorlardı ya da CD çalarlardan bir şeyler dinliyorlardı ya da masaüstü bilgisayarlarıyla ilerleyen zamanlarda bu çocuklar birtakım çalışmalar, işler yapıyorlardı. Hatta şöyle bir anımı anlatayım: Benim küçük bir yeğenim var, o zaman daha ilkokula bile gitmiyordu herhalde; bilgisayarı elinde, "Senin küçükken nasıldı bilgisayarın, böyle miydi; küçük müydü, büyük müydü?" gibi sorular yöneltiyordu bana çocuk aklıyla. "Bizim bilgisayarımız yoktu" dediğimde ise "Peki, o zaman siz nasıl yapıyordunuz bu işleri?" diye soru yönelttiğini hatırlıyorum. Yani "Bilgisayar olmadan nasıl yaşıyordunuz?" demeye getirdi. Ama şu anda geldiğimiz noktada, bırakın çocukluğumuzu mesleğe başladığımızda kimsenin evinde bilgisayar da yoktu. Şu anda herkesin evinde bir tane, yanında bir tane, cebinde bir tane bilgisayar var, yani bilgi kaynağınızı yanınızda taşıyorsunuz. İletişim, ulaşım sonsuz, sınırsız ve çok büyük paralar da ödemiyorsunuz aslında; yani bilginin bedeli de, fiyatı da düştü.

Tabii, bu beklentiler gençlerin öğrenme şekillerini de dönüştürüyor. Ben, ilk dönemlerde genelde kara tahtada ders anlatırdım. Ama hâlâ geçerliliği vardır o yöntemin, hiçbir şekilde üstünü çizmiyorum. Hatta hâlâ MIT ve Harvard'da kara tahta seminerlerinin devam ettiğini biliyoruz. Ama daha sonra, teknolojiyle birlikte, sunu araçları, teknolojik araçlar... Tepegözler vardı, gençler gördüler mi öyle bir şeyi bilmiyorum; asetatlara yazılır ya da kopyalanır, oradan aktarılırdı ya da slayt makineleri vardı, fotoğrafların negatifleriyle oluşturulan. Ama şu anda geldiğimiz noktada bunları da geçtik ve e-öğrenme ortamı söz konusu. Yani yüz yüze, öğrenci ile hocanın ya da öğrenen ile öğretmenin aynı ortamda bulunması bile gerekmiyor artık. Tabii, iyi yönleri, kötü yönleri tartışılabilir. Yani e-öğrenmenin de birtakım olumsuz etkilerinden bahsediliyor. Bir yandan ekip çalışmasını, bir yandan disiplinlerarası çalışmayı, ortak çalışmayı, etkileşimi, iletişimi önemsedığımızı söylüyoruz; ama bir yandan da uzaktan öğrenme, öğrenmeyi bireyselleştirmeyi de beraberinde getiriyor diye değerlendirebiliriz.

Günün koşulları bir yandan mühendislik alanlarında da farklılaşmayı getiriyor. Temel mühendislik alanları ortaya çıkıyor ve değişen ve gelişen ihtiyaçlar sonrasında inşaat mühendisliği, makine mühendisliği, kimya mühendisliği, daha sonra biraz daha spesifik, biyomühendislik gibi, enerji mühendisliği gibi, sistem mühendisliği gibi birtakım

sonradan ortaya çıkan mühendisliklerin de gelişmesine ve ortaya çıkmasına neden oluyor. Tabii, bunların hepsi ihtiyaç sonrasında açığa çıkan hususlar.

Yükseköğrenimle ilgili birkaç bilgiyi de sizlerle paylaşmak istiyorum.

Yükseköğretim alanında da, her alanda olduğu gibi, küreselleşme konusunda birtakım eğilimler olduğunu görüyoruz. Yükseköğrenime talep gün geçtikçe artıyor. Bu artan talep, teknolojinin de gelişmesi, ilerlemesiyle ve iletişim teknolojileriyle birlikte gelişen farklı eğitim ortamlarını da beraberinde getiriyor ve bir çeşitlenme durumu söz konusu, hem yaklaşım anlamında, hem de verilen dereceler anlamında.

Yükseköğrenimin ya da daha genel tanımıyla üniversitelerin eğitim-öğretim misyonunun yanında, araştırma ve hatta üretilen bilginin ya da ürünün bir değer yaratma anlamında topluma katkı şeklinde sunulmalıdır. Birinci kuşak üniversiteler sadece eğitim, ikinci kuşak olanlar araştırma, üçüncü kuşak olanlar ise hepsini entegre biçimde içinde barındıran, toplumsal katkıyı ön planda tutan üniversiteler durumunda.

Sayılar artıyor dedim. Birkaç istatistiki bilgi var paylaşmak istediğim. Dünyada toplam 600'den fazla mühendislik okulundan, mühendislik fakültesinden ya da mühendislik eğitimi veren eğitim kurumundan bahsediliyor ve bu okullardan çıkan yılda 2 milyon mezun hayata kazandırılıyor. Bu 2 milyon mezunun 1 milyonu zaten Çin'de, 500 bini Hindistan'da, diğerleri dünyanın diğer coğrafyalarına dağılmış durumda. Türkiye'de yılda ortalama 170 civarında mühendislik fakültesinden, 30 bin mühendis mezun oluyor. Bunların içerisinde yeni eklenenler, kapananlar olabiliyor; ama yaklaşık sayı da bu civarda.

Bu sayıları niçin paylaştım? Ne denli bir rekabet ortamı içinde olduğumuzu vurgulamak üzere paylaştım. Türkiye'de, dediğim gibi, 170'in üzerinde mühendislik fakültesi var, bunların altında da yüzlerce bölüm var ve her yıl da on binlerce mezun veriliyor. Globalleşen bir dünyada tüm dünyada geçerliliği olan, yani nereye giderse gitsin yer bulabilecek ya da söz sahibi olabilecek mezunlar vermeniz gerekiyor. Bunu da normal bir yolla yapabilmemiz mümkün değil; bir şekilde farklılaşmamız ve çok iyi olmamız lazım. Berrin hoca da birkaç yıl önce kendi bölümlerinde başlattıkları çalışmadan ve bunun katma değerinden bahsetti. Müfredat programlarını iyileştirmek yoluyla ya da altyapıyı iyileştirmek, hoca kadronuzu, öğretim elemanı kadronuzu iyileştirmek suretiyle bunları yapabilmemiz mümkün tabii ki. Rekabetin, farklılaşmanın farklı farklı yolları olacaktır.

Bunlardan bir tanesi de özellikle akreditasyon. Benim deneyimli olduğum bir alan,

en azından fakülte olarak. Günümüzde üniversiteleri ulusal ve uluslararası ölçekte farklı kriterlere göre sıralayan pek çok sistem var. Tabii, bunlar hem o üniversiteyi seçecek öğrencilere yol göstermek için, hem sektörün seçiciliğine en azından yardımcı olmak için ve hem de rekabetçi bir ortam yaratmak için muhtemelen, bir kısmı araştırmayı, bir kısmı eğitimi esas alan sıralamalar, bir kısmı toplumsal katkıyı esas alan sıralamalar. Bilim Sanayi Teknoloji Bakanlığının üniversiteleri Girişimcilik Yenilikçilik Endeksi açısında puanlamaya ve sıralamaya tabi tutan bir sıralama da mevcut ülkemizde. Burada araştırma yeteneğinizin yanında toplumsal katkı açısından sizin ne durumda olduğunuz da gösterilmeye çalışılıyor.

Dolayısıyla, bu tür değerlendirmeler, sıralamalar, ödül süreçleri, akreditasyon, bunların hepsi, sizin mevcut durumunuzu görmeyi ve bir şekilde kıyaslama yapmanızı, daha iyiye erişebilmek için neler yapmanız gerektiği konusunda size ipuçları verecek yaklaşımlar.

Berrin Hoca özellikle Amerika'daki akreditasyon sürecinden, sonra Avrupa'daki süreçten bahsetti. Aslında yeterlilikler çerçevesi, son 5-6 yıldır üzerinde konuşulan bir konu. Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi üzerinden Türkiye'de de bir Yeterlilikler Çerçevesi oluşturuldu. Burada asıl amaç, şeffaflık, tanınırlık ve mobilitiyi, öğrencilerin hareketliliğini de ortaya koyacak biçimde bir kalite güvence standardı yaratmak ve önceki öğrenilenlerin bir sonraki kademeye nasıl yansıdığını da tanımlayabilmek. İşte ezberci bir yaklaşımdan, ilköğretim, ortaöğretimden gelen öğrencilerin ne kadar sıkıntı çektiği konusu, bütün hocaların, sadece Türkiye'de değil aslında, diğer ülkelerde de konuştuğu bir konu, yaratıcılık becerilerinin zayıf olduğu ezberci sistemin yansımalarının sisteme büyük oranda zarar verdiğidir. Bu hususlar iç içe geçmiş, entegre bir yapı arz ediyor. Tüm öğrenim kademeleri için topyekun bir iyileştirme yapılması gerektiği de açıktır.

ABET'ten bahsetti Berrin hoca. Ben de ülkemizdeki ulusal akreditasyon ajansı olan MÜDEK'ten bir miktar bahsedeyim burada.

MÜDEK, Türkiye'deki mühendislik eğitim akreditasyonundan sorumlu YÖK tarafından tanınırlığı olan bağımsız ve sivil bir inisiyatif. Aslında ABET süreci örnek alınarak oluşturulmuş bir değerlendirme sürecine sahip bir akreditasyon ajansı. Böylesi bir rekabet ortamında bize yardımcı olacak önemli bir aracımız olduğu için mühendislik eğitim alanında görev yapan bizler oldukça şanslıyız.

MÜDEK aslında hem Amerika'daki Washington Accord üyesi olması ve hem de Avrupa'daki ENAEE tarafından tanınır olması nedeniyle, MÜDEK sürecinden geçmiş bir programdan diploma alan öğrencinin tanınırlığı hem Avrupa boyutunda, hem de Ame-

rika boyutunda geçerli. O nedenle de MÜDEK'i hem ulusal hem de uluslararası tanınırlığı olan bir akreditasyon ajansı olarak nitelendirebiliriz.

MÜDEK, belki geçmişini hatırlayabilirsiniz; 2002 yılında kuruldu ve 2003'ten itibaren de değerlendirme sürecine başladı. 2007 yılında tüzel kimliğine kavuştu ve hemen bunun akabinde de YÖK tarafından tanınır bir akreditasyon ajansı haline geldi. Hatta ilk tanınırlık süresi bittikten sonra ikinci 5 yıl için de tanınırlığını aldı YÖK'ten. 2009 yılında Avrupa boyutunda, 2010 yılında da Amerika boyutunda bir tanınırlığını aldı.

170 civarındaki Mühendislik Fakültesi arasından MÜDEK'le bir şekilde temas etmiş kurum sayısı 35-40 olarak görünüyor. Dolayısıyla, kurum olarak sayacak olursak, bu kadarlık bir sayı var gibi gözüküyor. ODTÜ, İTÜ, Boğaziçi, Bilkent ve Doğu Akdeniz Üniversitesi ABET sürecine zaten yıllar önce girmiş olan okullarımızdı. Bu sayılara baktığımız zaman, Türkiye'deki mühendislik fakültelerinin halen üçte birlik ya da dörtte birlik bir kısmın akreditasyon sürecini kabul ettiği ya da içinde olduğu gibi bir sonuç çıkıyor.

Bu sürecin bizlere neler kazandırdığı konusu hakkında da birkaç şey söyleyerek sözlerimi sonlandırmak istiyorum.

Değişim her zaman sancılıdır ve kolay bir süreç de değildir. Süregelen işinizi farklı biçimde yapmaya çalışıyorsunuz, ona bir düzen ve bir standart getirmeye çalışıyorsunuz. Tabii, bu tek tip bir elbise giydirmek gibi bir şey değil. Bazen yanlış da anlaşılıyor bu. En azından biraz daha şeffaf; dışarıdan bakıldığında, hem öğrenci açısından, hem diğer kurum-kuruluşlar açısından biraz daha kolay anlaşılabilir bir hale getirmek, ne yapmaya çalıştığınızı anlamak açısından kolaylaştırıcı bir düzen. Çünkü iyileşmek istiyorsanız, önce ne yaptığınızı, mevcut durumunuzu bilmeniz gerekli. Öz değerlendirme raporunu hazırlamış olmanız, mevcudu ortaya koymak anlamında sizin açınızdan da çok büyük yarar sağlıyor. Pek çok istatistiki bilgiyi, veriyi topluyorsunuz. Çünkü veri olmadan konuşmak her zaman tehlikelidir diye düşünüyorum. Yine eğitim kalitesini yükseltmek için, bu konuda kültür oluşturmak için de önemli bir araç.

Programlarınız, ders içerikleriniz, ders öğrenme çıktılarınız gözden geçiriliyor bu süreçte. Çünkü yeterliliklere dayalı, becerilere dayalı bir sistemi kurgulamak istediğiniz zaman, her bir dersin öğrenme çıktısını bu program çıktısıyla bağdaştırarak, aynen bir puzzle'ın parçalarını oluşturur gibi, eksik bir parça bırakmamak gerekiyor ki bunu da tanımlamak gerekiyor akreditasyon süreci ya da değerlendirme süreci sırasında. Yapılmaya çalışılan şey o. Siz, "Tamam, ben yaptım, bu işi doğru yapıyorum" dediğinizde, bir dış göz, belirlenmiş minimum standartları dikkate alarak "evet, bunu doğru yapıyorsunuz" veya "minimum koşulları sağlamıyorsunuz" şeklinde bir değerlendirme yapıyor. Sektör

beklentilerini almak, kaynaklarımızı etkin kullanmak, toplumsal katkı boyutunu biraz daha netleştirmek anlamında da önemli katkıları var bu sürecin.

Mezunlarınızla ve dış paydaşlarınızla ilişkilerinize biçim veriyor, iletişim sürecimizi biraz daha sistematik hale getirmenizi sağlıyor.

Tabii, bu programları güncellerken ya da belli aralıklarla iyileştirme sürecine girdiğiniz durumda, sektörün beklentilerini de aldığınız için, öğrencilerinizi hayata daha iyi hazırlama şansınız da olabiliyor.

Akreditasyon süreci, aslında sürekli iyileşme kültürünün bir parçası. Bazen yalnızca birtakım kurallar dizisine uymak ya da standartlara uymak gibi algılanıyor. Ama aslında bu kuralları içselleştirmek ve hayatın bir parçası haline getirmek gerekiyor.

Bu hususu biraz daha iyi açıklayabilmek üzere trafik lambası ve döner kavşak karşılaştırmalı örneğini paylaşmak istiyorum. Döner kavşakta herkes sağındakine yol vermesi gerektiğini bilir, bunu içselleştirmiştir. Yani bu kural hayatın artık bir parçası haline gelmiştir ve herhangi bir müdahaleye gerek kalmaksızın trafik kendiliğinden sorunsuz şekilde akar.. Ama bazen trafik polisinin, trafik lambasının olduğu yerde de trafik içinden çıkılmaz bir hale gelebiliyor. Sabrınız için teşekkür ediyorum, sorularınızı bekliyorum.

PANEL YÖNETİCİSİ: Prof. Dr. Nihat YÜZÜGÜLLÜ

(EOĞÜ Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Endüstri Mühendisliği Bölüm Başkanı)

Tuncay Hocamıza da çok teşekkür ediyoruz.

Birinci bölümün son konuşmacısı, umarım kısa olur, arakesitimizi oluşturacak; akademik boyut ile iş hayatı arasında.

Oda Başkanımız Hakan bey; buyurun.

Sayın Başkan; sizin 5'er dakikalarınızı kullandılar, ona göre.

HAKAN ÜNAL

(MMO Eskişehir Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı)

Hemen şunu söyleyeyim: Konumumun da özelliği gereği, ben, katılımcılığı bir miktar artırabilmek adına, konuşmamın ikinci bölümünü burada yapmayacağım; soru-cevap kısmında eğer muhatabım olacak sorular gelirse, o kısma bırakacağım. Şimdi hızlıca, çok kısaca birkaç konuya değinmek istiyorum.

Öncelikle ben de Suat Mirza hocamızı saygıyla, sevgiyle anmak istiyorum. Bu salona onun isminin verilmesinde emeği geçen bütün vefakar arkadaşlarına, dostlarımıza da teşekkür ediyorum.

“Mühendislik nedir?” diye başlamıştı Sayın Başkan. Bizim sunumumuz da “Meslek nedir?” diye başlıyor.

Belirli bir eğitimle kazanılan sistemli bilgi ve becerilere dayalı, insanlara yararlı mal ve hizmet vermek, karşılığında da para kazanmak amaçlı yapılan, kuralları belirlenmiş işe biz meslek diyoruz.

“Mühendislik meslek midir?” dediğiniz için, bir de meslek ne değildir diye düşünürsek eğer; meslek, esasında bir sıfat ya da bir etiket değildir, bir kimlik ve çoğu zaman yaşam biçimidir. Yani mühendisliği biz meslek olarak benimsiyorsak, mühendis gibi düşünmemiz ve mühendis gibi yaşamamız gerekiyor, ki onu meslek edinebilelim. Yani burada mühendislik diploması, meslek için tek başına bir şey ifade etmiyor bence.

Meslek odamız nedir?

Meslek odası, demokratik bir meslek örgütüdür.

“Peki, demokrasi nedir?” gibi, böyle sonu gelmeyen sorular zincirine girmeyeceğim; ama önemseydiğim için vurgulamak istiyorum.

Demokrasi, her gruptaki insanlar için farklı bir beklentiyi ve farklı bir ihtiyacı anlatıyor. Meslektaş olarak, bizim alanımızda endüstriyel demokrasi ifadesini kullanmak, bu tür ortamlarda daha çok hoşuma gidiyor, yani bize daha çok şey ifade ediyor. Esasında demokrasinin, bizim mesleğimizde sağlıklı bir ekip çalışması için ilk, temel koşul olduğunu düşünüyorum. Bunun bir yönetim sorunu olmasının yanında, yönetimin de aslında artık bir hiyerarşi olarak görülmemesi gerektiğini düşünüyorum.

Çalışanların da yönetime katılımının temel ifadesi endüstriyel demokrasidir ve endüstri devrimini, sanayi devrimini yapmış olan ülkelerde oluşmuş bir kavramdır; ki esasında bizim mesleğimizin temelinde, eğitimimizde kazanmamız gereken konulardan birisidir diye düşünüyorum.

Peki, meslek odası neler yapar?

Meslek odasının çok basitleştirmeye çalıştığım üç tane temel işlevi var; mesleğin ve meslektaşların gelişimini sağlar, meslektaşlar arasındaki haksız rekabetin önlenmesi için uğraşır, halkın meslek erbaplarının hatalı, eksik uygulamalarından zarar görmesini engellemek için yordam koyar. Mesleğin ve meslektaşların korunması, meslekle ilgili halkın yararına politikalar üretilmesi, yasal düzenlemelerin yapılması amacıyla devlet nezdinde girişimlerde bulunur.

Peki, meslekle ilgili düzenlemeler nelerdir?

Bunlar anayasayla başlar, şartnamelere kadar gider. Burada önemli bir konu var: Anayasa, biliyorsunuz, devlet ve vatandaş ilişkisini düzenler. Her ülkenin anayasası bunu düzenler; en üst düzey, en temel yasalar bütünüdür anayasa. Bizim örgütümüz de Anayasadan gücünü alır. Anayasanın 135. Maddesi ve 6235 sayılı Kanunla kurulmuştur meslek örgütlerimiz, 1954 yılında ve Meclisteki oybirliğiyle kurulmuştur, yani oyçokluğu değil, bütün Meclisin hep birlikte benimsediği bir şeydir. Bu neden önemlidir bizim için? Bizim için şundan dolayı önemli: Anayasa, biz mühendislere doğrudan bir sorumluluk, bir görev atfediyor; diyor ki, "Makine mühendisleri makine mühendisliğiyle ilgili konuların düzenlenmesiyle ilgili, meslektaşlar ile vatandaşların ilişkilerini düzenlemekle sorumludur." Kimya mühendisleri için, orman mühendisleri için, diğerleri için de tek tek bunları belirtiyor.

Tabii, yasalar, yönetmelikler, tebliğler, standartlar, şartnameler, bizim dünyamızın tamamını yönetmeyle ilgili hukuksal basamaklardır.

Meslek nasıl gelişir? Bilimsel araştırmaların sonucunda üretilen teknoloji ve uygulamalar ile bu uygulamalara ilişkin idari düzenlemelerle gelişir.

Peki, meslektaş nasıl gelişir? Teknolojik gelişmeleri ve uygulamaya ilişkin düzenlemeleri takip ederek gelişir.

Peki, mesleğin ve meslektaşların gelişimi için hangi çalışmalar yapılır? Bilginin üretimi, paylaşımıyla ilgili teknik kongre, sempozyum, seminer ve benzeri bilgilendirme ve tartışma platformları oluşturulur; meslek yaşantısının düzenlenmesi konusunda her türlü kurultay,

forum, idari toplantı ve benzeri yapılır. Bunların hepsi bu alanı düzenlemek için bizim kullandığımız araçlardır, Makina Mühendisleri Odası olarak ya da Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği olarak.

Berrin hocam da değindi, mezun olduktan sonra başlar bizim işimiz esasında. Meslek içi eğitim konusuyla da işte biz bu alanı doldurmaya çalışırız. Mesleğe ilk adımı atan meslektaşlarımızın kendilerini geliştirmeleri için eğitimler düzenleriz. Bunun için de bir Meslek İçi Eğitim Merkezimiz vardır; tüm Türkiye çapında, 100'den fazla eğitimin, sertifikalı eğitimin verildiği bir merkezdir. Bu merkez Eskişehir'de de derslerini verir.

Burada uzmanlıktan bahsetmek istiyoruz.

Uzmanlık, mesleğin bir alanında yeterli bilgi ve tecrübeye sahip olunmasıdır. Fakat bizim açımızdan uzmanlık şöyle bir şey: Burada halka doğrudan hizmet verilen alanlardaki uzmanlıktan bahsediyoruz biz, yani bir teknoloji şirketinin içinde var olan uzman mühendislerin uzmanlığından bahsetmiyorum. O alan kendi içinde yönetilen bir alandır. Ama biz, halka doğrudan hizmet verilen alanlarda özellikle uzmanlık ve belgelendirme süreçlerini yönetiriz örgüt olarak. Çünkü bu alanda bir mezuniyet şartı vardır, uzmanlık eğitimi ve belgelendirilmesi gerekir, daha sonrasında da bunların sürekli eğitimi ve izlenmesi gerekir. Bunun için mekanizmalar kurmanız gerekir. Örneğin, sizin uzmanlık eğitimi verip, belli sınavları geçip belgelendirdiğiniz meslektaşlarınızın daha sonraki gelişimlerinde de onları ölçen ve kimi zaman uyarılar yapan, kimi zaman o belgeleri iptal etmek zorunda kalan bir disiplin, onur kurulunun da olduğu bir sistemi yürütürüz bizler.

Hangi alanlardır bunlar? Çok sayıda alan var. Doğalgazdan tutun, asansör, havuz tesisatı, sanayi tipi çamaşırhaneler, sanayi tipi mutfak tesisatları, medikal gaz tesisatları, otomatik kontrol, klima tesisatı, yangın tesisatına kadar, doğrudan halka hizmet verilen alanlardaki bütün uzmanlık alanları bizim denetlediğimiz, belgelendirdiğimiz ve izlediğimiz, takip ettiğimiz konuları ifade eder.

Ben, eğitimle ilgili görüşlerimi daha sonraki soru-cevap kısmına saklıyorum. İzleyicilerin de bu panele katılabilmesi adına konuşmamı burada bitirmek istiyorum.

Çok teşekkür ediyorum.

PANEL YÖNETİCİSİ: Prof. Dr. Nihat YÜZÜGÜLLÜ

(EOĞÜ Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Endüstri Mühendisliği Bölüm Başkanı)

Çok teşekkürler Sayın Başkan.

Şimdi 10 dakika kadar bir çay molası veriyoruz, sonra devam edeceğiz.